

KADINLAR DEVRİMCİLEŞİYOR

Aydınlık Gazetesi, 2 Ocak 2013

Yıldırım Koç

Tüm dünyası kendi köyü, ailesi, aşireti, kabilesi olan eğitimsiz köylü kadın tutucuydu. Hayat bu çarkı kırıyor; kadını işçileştirerek devrimcileştiriyor.

1945 sonrasında kentin çekiciliği nedeniyle iç göç arttı. Bu süreç, tarımı büyük ölçüde etkileyen özelleştirme uygulamaları nedeniyle son 20 yılda ve özellikle AKP iktidarı döneminde iyice hızlandı. Kırsal bölgelerde yoksullaşma oldu; toprak ve hayvancılık insanların giderek hızla artan gereksinimlerini karşılayamayınca, kırsal nüfus hızla geriledi. Kırsal nüfus günümüzde neredeyse toplam nüfusun dörtte birine düştü.

Bu süreç bir yanıyla kırsal kesim küçük burjuvazisinin tasfiyesidir. Geçmişte tütün ekerek, şeker pancarı üreterek, hayvancılık yaparak geçimini sağlayan insanlar, topraklarını satarak veya satmaya hazırlanarak kentlere göçtü ve bunların büyük bölümü ücretlileşti, işçi sınıfının saflarına katıldı.

Bu sürecin kadınlar üzerindeki etkisi ikili oldu.

Özellikle göçün ilk yıllarında kadın işgücü piyasasından çekildi. Geçmişte hayvancılık yapan, şeker pancarı eken, tütüncülük yapan kadının kentte yapabileceği iş yoktu. Bu şekilde üretim sürecinin dışına itilen kadının ailedeki konumu değişti. Evin geçimini erkek sağladıkça ve kadının ailenin geçimine ev dışında çalışarak katkısı ortadan kalkınca, kadının toplumsal yaşamdaki rolü de geriledi; kadının erkekle ilişkisinde bir zayıflama ortaya çıktı. Kadın, evin geçimini sağlayan kocasına bağımlı hale geldi.

Diğer taraftan bazı kadınlar işgüçlerini satarak ailenin geçimine katkıda bulunmaya başladı. Küçük burjuvalıktan kurtulan ve işçileşen kadın, tutuculuktan kurtuldu, devrimcileşme sürecine girdi. Birçok eylemde kadınların en ön safta yer alması, en kararlı bir biçimde direnenlerin kadınlar olması boşuna değildir.

Türkiye'nin milli demokratik devrimini gerçekleştiren kadrolar, cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren kadınların işgücüne katılmalarını teşvik ettiler. Devlet memurluğuna alımda kadınlara karşı pozitif ayrımcılık uygulandı; kadınların özellikle sağlık ve eğitim alanlarında istihdamına öncelik verildi.

İşçi statüsünde çalışan kadınların sayısı da son yıllarda ciddi biçimde arttı.

Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre 2000 yılında sigortalı kadın işçi sayısı 1,0 milyondur; bu sayı 2012 yılı Ağustos ayında 2,8 milyon oldu. Kadın işçilerin sayısı 12 yıllık dönemde 2,8 katına yükseldi.

Zorlaşan hayat koşulları kadınları çalışma yaşamına çekiyor/itiyor. Ev yükünün azalması da kadınların ev dışındaki çalışma yaşamına katılmalarını kolaylaştırıyor. Artan gereksinimler, kentte bir ailenin yalnızca bir ferdinin çalışmasıyla geçiminin sağlanabilmesini giderek olanaksızlaştırıyor. Bu koşullarda kadın yeniden ev dışında çalışarak ailenin geçimine katkıda bulunmaya başlıyor.

Bu gelişme, kadının kente göç sonrasında ev dışındaki üretim sürecine (bu kez ücretli olarak) yeniden katılması, onu aile içindeki ilişkilerde daha güçlü kılıyor; kocasına bağımlılık azalıyor; eşler arasındaki ilişki daha eşitleniyor.

Diğer taraftan, geçmişte köyünden çıkmayan ve ayrıca küçük burjuva sınıf kimliği nedeniyle tutucu olan kadın, giderek kentin karmaşıklığını/çeşitliliğini yaşıyor, ayrıca işçi sınıfı kimliğiyle üretim sürecine katılıyor.

Yaşanan ve derinleşecek ekonomik kriz, kapitalizmin körüklediği tüketim çılgınlığından da etkilenerek artan gereksinimler ve çeşitli diğer etmenler, köyden kente göçerek dünyası değişen kadını işçileşmeye zorlamakta ve yüzyılların tutucu kadınının devrimcileşme sürecini hızlandırmaktadır.